یادداشت

نظام حمایت اجتماعی

محمد فاضلی
جامعه‌شناس

حرف‌هایی هست که تا وقتی بحرانی پیش نیامده گوشی برای شنیدن آنها نیست، اما حالا قیمت ماکارونی افزایش پیدا کرده است زمان مناسبی است تا یکی از این حرف‌ها گفته، شنیده و مطالبه شود. چند دقیقه‌ای همراه این متن باشید توضیح می‌دهم. دولت‌های مساعد مالک پیشرفته دنیا بانک اطلاعات دقیقی از وضعیت اقتصادی و اجتماعی خانوارها دارند و هر قدر نظام‌های سیاسی به «دولت رفاه» نزدیک‌تر هستند –مثل سوئد و نروژ و فنلاند– کیفیت و دقت و کاربرد بانک‌های اطلاعاتی آنها بیشتر است. اطلاعات درآمد، هزینه، وضعیت آموزش، مالیات، دارایی‌ها، سلامت و... خانوارها در این بانک‌های اطلاعاتی وجود دارد. این بانک‌های اطلاعاتی از وضعیت اقتصادی و اجتماعی خانوارها اجازه می‌دهد تا حمایت اجتماعی دولت از خانوار و افراد به صورت هدفمند و هوشمند صورت بگیرد. هدفمند است چون حمایت بر اساس مقدار ضعف و قوت اقتصادی و اجتماعی افراد صورت می‌گیرد و اگر قرار است یارانه نقدی یا کمک غیرنقدی به خانوار یا فردی داده شود، بر اساس استحقاق تعلق می‌گیرد. هوشمند است از آن جهت که می‌تواند تغییرات در زندگی فرد را لحاظ کند. شهروندی ممکن است به‌واسطه تصادف، بیماری یا بیکاری وضعیت اقتصادی و اجتماعی‌اش نزول کند و به همان میزان هم ممکن است به هر دلیلی وضعش بهتر یا خیلی خوب شود. حمایت از او باید هوشمندانه در هر دو حالت تغییر کند. دولت وظیفه دارد رشد اقتصادی را تسهیل کند، زمینه بروز فساد را از بین ببرد، سیاست‌های ضدتورم به‌کار بگیرد، ارزش پول ملی را حفظ کند و... اما، وظیفه دارد نظام حمایت اجتماعی هدفمند و هوشمند را هم توسعه دهد. دولت لازم دارد که برای انجام اطلاعات یا مدیریت اجتماعی به داده‌ها و نظامی برای حمایت هدفمند و هوشمند از اقشار آسیب‌پذیر دسترسی داشته باشد. ضرورت چنین سامانه‌ای امروز بیش از هر زمانی احساس می‌شود. نکته مهم این است که هر کس جاده غیرضروری بکشد، پتروشیمی مخربی در میانکاله سر هم کند، کارخانه فولادی در کم‌آب‌ترین نقطه کویر بسازد، گلنگ هر ساخت‌وساز پرساخت‌وباختی را به زمین بزند، زُستی می‌گیرد، دیده می‌شود و قدر می‌بیند اما آنها که برای ایجاد سامانه‌های ضروری مدیریتی–نظیر بانک اطلاعات و نظام حمایت اجتماعی هدفمند و هوشمند –تلاش کنند، نه دیده می‌شوند، نه قدر می‌بینند. کار ایجاد چنین سامانه‌ای با عنوان «پایگاه اطلاعات رفاه ایرانیان» در وزارت رفاه از سال ۱۳۹۲ آغاز شد. این پایگاه از تجمیع ۵۰ منبع داده‌ای تشکیل شده، ۲۵ منبع داده‌ای به طور کامل تجمیع و ساختار اصلی آن با بیش از ۶۰ جدول داده‌ای شکل گرفته است. بیش از ۳ میلیارد رکورد داده‌ای در پایگاه داده نهایی ذخیره و تجمیع شده است. متأسفانه هر قدر طراحان و مجریان این کار جدی بودند، بقیه آنها که باید همراهی می‌کردند و اهمیت آن برای نظام اجتماعی و توسعه عدالت را درمی‌یافتند، نسبت به آن کم توجه بودند. دولت فعلی نیز تا به امروز کلامی درباره آن نگفته است. ایجاد چنین پایگاهی و وارد کردن آن در سیاست‌گذاری و اجرا، چیزی از جنس سازوکارهای مدیریت است. برخی از نمایندگان مجلس به عوض مطالبه این گونه سازوکارها، دنبال ساخت‌وساز در حوزه انتخابیه خود هستند. قدرت دولت‌ها با تعداد روبان‌هایی که پاره می‌کنند سنجیده می‌شود نه میزان ظرفیتی که برای مدیریت صحیح خلق می‌کنند. خلاصه، تکمیل، هدفمند و هوشمند کردن «پایگاه اطلاعات رفاه ایرانیان» را جدی بگیرید و بکوشید این کشور به داده‌های لازم برای ایجاد یک نظام حمایت اجتماعی مؤثر و کارآمد مجهز شود.

فراسو

علی بیگدلی:

جنگ اوکراین بهانه غرب برای تسویه حساب با پوتین است

یک کارشناس مسائل اروپا با تاکید بر اینکه میان اتحادیه اروپا اختلاف زیادی بر سر مساله جنگ روسیه و اوکراین وجود دارد، گفت: غربی‌ها حاضر نیستند حل مساله اوکراین نیستند، در واقع بهانه‌ای پیدا کرده‌اند برای اینکه با پوتین تسویه حساب کنند. علی بیگدلی در تحلیل خود نسبت به روند تداوم جنگ میان روسیه و اوکراین اظهار داشت: به نظر می‌رسد جنگ روسیه ابعاد جدیدی پیدا کرده و از محاق اولیه خارج می‌شود، در واقع جنگ میان آمریکا و روسیه است ضمن اینکه میان اتحادیه اروپا نیز بر سر این مساله اختلاف شدیدی به‌وجود آمده و بسیاری از این شرایط راضی نیستند. وی افزود: در صورتی که تحریم‌ها ادامه یابد به ویژه در حوزه نفت و گاز روسیه، اروپا قطعا با مشکل جدی مواجه می‌شود، شرودر صدراعظم پیشین آلمان در مصاحباتی گفته بود روسیه کشوری نیست که به راحتی بتوانیم آن را بیلعیم یا کنار بگذاریم. این کارشناس مسائل اروپا همچنین بیان کرد: در حال حاضر آمریکا تلاش می‌کند تا روسیه را از مقام تهدید کنندگی پایین بکشد و پوتین را از کار برکنار کند، از سوی دیگر پوتین شخصی نیست که از اوکراین دست خالی برگردد، در غیر این صورت باید جواب ارتش، مردم و دومای روسیه را دهد. البته در صورتی که دست خالی برگردد دچار سرنوشت خروشچف خواهد شد که در مساله کوبا نهایتا از کار برکنار شد. بیگدلی در ادامه با تاکید بر اینکه جنگ اوکراین بسیار پیچیده شده و از حالت نظامی خارج و به سیاسی تبدیل شده است، بیان کرد: اکنون رقابت بین حزب دموکرات آمریکا و روسیه است. اما در صورتی که روسیه به مرحله‌ای برسد که در تنگنای بیشتری قرار گیرد دست به اقدام جدیدی می‌زند یا کشورهای دیگری را درگیر می‌کند. این اسناد دانشگاه اظهار کرد: به نظر می‌رسد روسیه تصمیم گرفته تمام خاک اوکراین را به دست گیرد، از طرفی تهدید حمله مولداوی از سوی روسیه می‌تواند خطرناک باشد، همچنین در مورد لهستان، سوئد یا فنلاند این مساله وجود دارد.

مصطفی اقلیما در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

«بی اعتمادی» آسیب‌های اجتماعی را اقتصادی را تشدید می‌کند

ریشه‌کن کردن فقر یک‌شبه امکان‌پذیر نیست

افزایش دستمزد کارگران بدون کنترل تورم بی‌معناست

آرمان ملی- احسان انصاری: مشکلات اقتصادی چه پیامدهای اجتماعی به همراه خواهد داشت؟ آیا دولت موفق شده در زمینه آسیب‌های اجتماعی اقدامات مؤثری انجام بدهد؟ آیا مهم‌ترین دلایل افزایش آسیب‌های اجتماعی اقتصادی است؟ دولت در این زمینه چه برنامه‌هایی داشته است؟ «آرمان ملی» برای پاسخ به این سؤالات با دکتر مصطفی اقلیما، جامعه‌شناس گفت‌وگو کرده است. اقلیما معتقد است: «تصمیمات دولت در شرایطی گرفته می‌شود که میزان گرانی‌ها افزایش پیدا می‌کند. در چنین شرایطی این سؤال مطرح است که چرا این تصمیمات که با عنوان جلوگیری از گرانی گرفته می‌شود در شرایطی اتخاذ می‌شود که گرانی‌ها در حال افزایش است؟ کارمندان و کارگران چگونه می‌توانند با ۱۰ درصد افزایش حقوق و ۵۰ درصد تورم زندگی کنند؟» این در حالی است که بیشتر حقوق کارگران و کارمندان بابت اجاره خانه مصرف می‌شود. از سوی دیگر باید توجه شود افزایش مشکلات اقتصادی باعث می‌شود که میزان آسیب‌های اجتماعی از جمله طلاق و اعتیاد افزایش پیدا کند. برخی مدیران عنوان می‌کنند که باید دستمزد کارگران افزایش پیدا کند یا جلوی گرانی‌ها گرفته شود. سؤال اینجاست که چه فشری به صحبت‌ها توجه می‌کند؟! یا کارفرمایان به این صحبت‌ها توجه می‌کنند؟ در نتیجه با حرف زدن مشکلی حل نمی‌شود، بلکه این عمل دولت است که باعث می‌شود اوضاع اقتصادی بهتر شود. فقر یا گران کردن کالاهای مورد نیاز مردم ریشه‌کن نمی‌شود. فقر زمانی از بین می‌رود که مردم درآمدی متناسب به تورم موجود در جامعه داشته باشند. اگر در سال‌های گذشته فقر بیشتر شده به دلیل این است حقوقی که به مردم داده‌شده بر اساس تورم موجود در جامعه نبوده است. جهت‌گیری دولت به سمتی است که در سال جاری تورم بیشتر می‌شود.

چرا چنین چشم‌اندازی را برای سال جاری می‌بینید؟

جامعه‌ای دارای آرامش است که همه‌چیز در سر جای خودش بوده و حساب و کتاب داشته باشد. در هیچ کشوری، وعده و شعار مشکل مردم را حل نکرده، بلکه رفاه بیشتر و رسیدگی به مشکلات مردم بوده که مردم را نسبت به آینده امیدوار نگه داشته است. در کشورهای جهان تلاش می‌کنند بیکاری را در جامعه کاهش بدهند. به همین دلیل نیز اگر در زمان یک رئیس‌جمهور، بیکاری در جامعه‌ای افزایش پیدا کند مردم دیگر به آن دولت رأی نمی‌دهند. از منظر جامعه‌شناختی در شرایط نامناسب اقتصادی فساد و بزهکاری افزایش پیدا می‌کند. هرچه بیشتر به مردم وعده بدهیم و حل کردن مشکلات بنیادین را به تأخیر بیندازیم به همان اندازه آسیب‌های اجتماعی بالاتر می‌رود. انشاا... مشکلات در آینده حل می‌شود.

> امروز مادر همه آسیب‌های اجتماعی ما بی‌اعتمادی به آینده است. این بی‌اعتمادی از نزدیکان و آشنایان آغاز می‌شود و درنهایت به ساختارهای مدیریتی جامعه می‌رسد

رئیس‌جمهور با دستور به دستگاه‌های اجرایی برای ریشه‌کن کردن فقر مطلق از آنها خواسته موضوع ریشه‌کن کردن فقر مطلق در سال جاری را در دستور کار قرار بدهند. آیا تحقق این امر در کوتاه‌مدت امکان‌پذیر است؟

تصمیم‌گیری‌های اقتصادی در دولت سیزدهم به چه میزان فضای اجتماعی را با دولت همراه کرده است؟ آیا دولت موفق شده آسیب‌های اجتماعی ناشی از مشکلات اقتصادی را کاهش بدهد؟

واقعیت این است که دولت در زمینه مسائل اقتصادی هنوز تصمیم تأثیرگذاری نگرفته که در زندگی مردم تأثیرگذار باشد. اینکه حقوق کارمندان و کارگران بیشتر شده، پیدا کرده به معنای این نیست که وضعیت مردم بهتر شده است. به میزان اینکه حقوق کارمندان و کارگران بیشتر شده، میزان تورم نیز بیشتر شده است. در ماه‌های گذشته اغلب کالاهای موردنیاز مردم به همراه قیمت تاکسی و اتوبوس افزایش پیدا کرده است. افزایش گرانی‌ها به معنای قفیرتر شدن مردم است. اگر تصمیم‌گیری‌های دولت منطقی باشد به‌جای اینکه ۱۰ درصد به حقوق کارمندان و کارگران اضافه کند، تلاش می‌کرد قیمت کالاهای موردنیاز مردم را در همان قیمت نگاه دارد و اجازه ندهد افزایش پیدا کند. اگر دولت می‌توانست وضعیت گرانی‌ها را مانند سال گذشته نگه می‌داشت، اتفاق خوبی در کشور رخ می‌داد. این در حالی است که تصمیمات دولت در زمینه افزایش نرخ دستمزد و بقیه تصمیمات باعث شد که تورم افزایش پیدا کند. هنگامی که یک کارفرما ۵۰ درصد حقوق کارگران خود را افزایش بدهد به معنای این است که مجبور است با بیمه در حدود ۷۵ درصد بیشتر به کارگر خود دستمزد بدهد. درنتیجه تصمیم می‌گیرد قیمت کالای خود را افزایش دهد تا بتواند تراز مالی خود را تنظیم کند. در چنین شرایطی فشار اصلی اقتصادی به خریدار وارد می‌شود. مسئول اقتصادی تیم دولت آقای مخبر است و ایشان باید نسبت به تصمیماتی که در دولت گرفته می‌شود، دقت نظر داشته باشند.

تصمیم‌گیری‌های اقتصادی دولت را چگونه ارزیابی می‌کنید و تصور می‌کنید دولت چه کسانی را برای خود در زمینه اقتصادی ترسیم کرده است؟

تصمیمات دولت در شرایطی گرفته می‌شود که میزان گرانی‌ها افزایش پیدا می‌کند. در چنین شرایطی این سؤال مطرح است که چرا این تصمیمات که با عنوان جلوگیری از گرانی گرفته می‌شود در شرایطی اتخاذ می‌شود که گرانی‌ها در حال افزایش است. کارمندان و کارگران چگونه می‌توانند با ۱۰ درصد افزایش حقوق و ۵۰ درصد تورم زندگی کنند؟ این در حالی است که بیشتر حقوق کارگران و کارمندان بابت اجاره خانه مصرف می‌شود. از سوی دیگر باید توجه شود افزایش مشکلات اقتصادی باعث می‌شود که میزان آسیب‌های اجتماعی از جمله طلاق و اعتیاد افزایش پیدا کند. برخی مدیران عنوان می‌کنند که باید دستمزد کارگران افزایش پیدا کند یا جلوی گرانی‌ها گرفته شود. سؤال اینجاست که چه فشری به صحبت‌ها توجه می‌کند؟! یا کارفرمایان به این صحبت‌ها توجه می‌کنند؟ در نتیجه با حرف زدن مشکلی حل نمی‌شود، بلکه این عمل دولت است که باعث می‌شود اوضاع اقتصادی بهتر شود. فقر یا گران کردن کالاهای مورد نیاز مردم ریشه‌کن نمی‌شود. فقر زمانی از بین می‌رود که مردم درآمدی متناسب به تورم موجود در جامعه داشته باشند. اگر در سال‌های گذشته فقر بیشتر شده به دلیل این است حقوقی که به مردم داده‌شده بر اساس تورم موجود در جامعه نبوده است. جهت‌گیری دولت به سمتی است که در سال جاری تورم بیشتر می‌شود.

چرا چنین چشم‌اندازی را برای سال جاری می‌بینید؟

جامعه‌ای دارای آرامش است که همه‌چیز در سر جای خودش بوده و حساب و کتاب داشته باشد. در هیچ کشوری، وعده و شعار مشکل مردم را حل نکرده، بلکه رفاه بیشتر و رسیدگی به مشکلات مردم بوده که مردم را نسبت به آینده امیدوار نگه داشته است. در کشورهای جهان تلاش می‌کنند بیکاری را در جامعه کاهش بدهند. به همین دلیل نیز اگر در زمان یک رئیس‌جمهور، بیکاری در جامعه‌ای افزایش پیدا کند مردم دیگر به آن دولت رأی نمی‌دهند. از منظر جامعه‌شناختی در شرایط نامناسب اقتصادی فساد و بزهکاری افزایش پیدا می‌کند. هرچه بیشتر به مردم وعده بدهیم و حل کردن مشکلات بنیادین را به تأخیر بیندازیم به همان اندازه آسیب‌های اجتماعی بالاتر می‌رود. انشاا... مشکلات در آینده حل می‌شود.

رئیس‌جمهور با دستور به دستگاه‌های اجرایی برای ریشه‌کن کردن فقر مطلق از آنها خواسته موضوع ریشه‌کن کردن فقر مطلق در سال جاری را در دستور کار قرار بدهند. آیا تحقق این امر در کوتاه‌مدت امکان‌پذیر است؟

موضوع فقر دارای ابعاد مختلف اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی است. این نکته را نیز باید در نظر گرفت که فقر معلولی از علت‌هاست و خودش به‌عنوان یک علت شناخته نمی‌شود. اگر قصد داشته باشیم این مشکل را به‌صورت ریشه‌ای حل کنیم باید به ابعاد چهارگانه ذکرشده توجه کنیم. مسائل اجتماعی در بلندمدت قابل حل شدن است و نمی‌توان در کوتاه‌مدت آنها را حل کرد. این سخن به معنای این است که اگر سال‌ها طول کشیده که وضعیت به اینجا رسیده حداقل همین زمان طول خواهد کشید که این مشکلات حل شود یا کاهش پیدا کند. اگر ما در سال‌های آینده در زمینه‌های اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی کار کنیم و به نتایج مطلوبی دست پیدا کنیم می‌توانیم عنوان کنیم فقر در جامعه ریشه‌کن شده است. شاید منظور رئیس‌جمهور تنها فقر اقتصادی بوده است. به‌عنوان‌مثال دولت عنوان کرد که قصد دارد دستمزدها را ۱۰ درصد افزایش بدهد. این در حالی است که به‌محض اینکه دستمزدها را افزایش دادند قیمت اقلام مورد نیاز مردم افزایش پیدا کرد. در چنین شرایطی افزایش دستمزد فایده‌ای ندارد و نمی‌تواند زمینه‌ساز کاهش فقر در جامعه باشد، بلکه آن را افزایش می‌دهد. اگر فرض بگیریم دستمزد یک کارمند ۱۰ درصد افزایش داشته در طول سال اینکه قیمت کالاهای اساسی ۴۰ درصد افزایش پیدا می‌کند. درنتیجه مابه‌التفاوت این کارمند ۳۰ درصد عقب‌تر از قیمت‌هاست. راه‌حل صحیح این مسائل این بود که درآمد کارمندان را افزایش ندهند و از سوی دیگر قیمت کالاهای موردنیاز مردم را نیز افزایش بدهند.

> دولت با دستور به استانداران قصد دارد فقر را ریشه‌کن کند. این در حالی است که با دستور فقر ریشه‌کن نمی‌شود. هنگامی که میزان بیکاران افزایش پیدا می‌کند چگونه می‌توان فقر را ریشه‌کن کرد

دولت از چه راه‌هایی به دنبال ریشه‌کن کردن فقر مطلق است؟

دولت با دستور به استانداران قصد دارد فقر را ریشه‌کن کند. هنگامی که میزان بیکاران افزایش پیدا می‌کند چگونه می‌توان فقر را ریشه‌کن کرد. تحقق این کار نیازمند زیربنا و زیرساخت است. اگر دولت قصد دارد فقر را از بین ببرد باید به همان میزان که تورم افزایش پیدا می‌کند و درآمد مردم را نیز افزایش بدهد. به‌عنوان‌مثال اگر تورم در سال گذشته ۴۰ درصد بوده، حقوق کارمندان و کارگران نیز باید ۴۰ درصد افزایش پیدا کند. از سوی دیگر دولت می‌توانست جلوی تورم را بگیرد تا تورم در کشور افزایش پیدا نکند. جلوگیری از تورم باعث می‌شود که فشار اقتصادی کمتری به مردم وارد شود. ملاک قضاوت برای مردم عملکرد مسئولان است. مردم نسبت به سخنان مسئولان قضاوت نمی‌کنند، بلکه بر اساس عملکردی که دارند درباره آنها قضاوت می‌کنند. رهبر انقلاب در ابتدای آغاز به کار هر دولتی معمولا دو توصیه به دولت‌ها می‌کنند که یکی شایسته‌سالاری است و دیگری پاسخگو بودن. واقعیت این است که در شرایط کنونی کارگران در وضعیت نامناسب اقتصادی زندگی می‌کنند و بسیاری از مغازه‌داران با رکود مشتری مواجه هستند. از سوی دیگر بیکاری در حال افزایش است. وضعیت به شکلی شده که شرکت‌های خصوصی مجبور شده‌اند کارکنان خود را اخراج کنند. درنتیجه گرانی‌های اخیر جامعه را ناراحت کرده است. شرایط اقتصادی مردم تأثیرمستقیمی در تحولات اجتماعی یک جامعه خواهد داشت.

توصیه شما به دولت برای حل مشکلات اقتصادی و اجتماعی چیست؟

در ماه‌های گذشته بخش‌هایی از جامعه نسبت به وضعیت معیشتی خود انتقاد کردند. معلمان و بازنشستگان ازجمله گروه‌هایی بودند که نسبت به وضعیت معیشتی خود اعتراض داشتند. این وضعیت درباره دیگر گروه‌های شغلی نیز وجود دارد. در سال‌های اخیر امید به آینده کاهش پیدا کرده است. امروز کسی که تحصیل می‌کند به دیدگاه کردن شغل مناسب امید ندارد و کسی که ازدواج می‌کند امیدی به این مسأله ندارد که بتواند از نظر اقتصادی زندگی خود را تأمین کند. در چنین شرایطی نمی‌توان خوشبین بود. به همین دلیل نیز اگر قصد داشته باشیم کشور خود را از نظر امید به آینده با کشورهای دیگر مقایسه کنیم باید به این نکته توجه کنیم که کدام کشورها در وضعیتی شبیه به ما زندگی می‌کنند. امروز مادر همه آسیب‌های اجتماعی ما بی‌اعتمادی به آینده است. این بی‌اعتمادی از نزدیکان و آشنایان آغاز می‌شود و درنهایت به ساختارهای مدیریتی جامعه می‌رسد.

افزایش دستمزد کارگران بدون کنترل تورم بی‌معناست

افزایش دستمزد کارگران بدون کنترل تورم بی‌معناست

تصمیمات دولت در شرایطی گرفته می‌شود که میزان گرانی‌ها افزایش پیدا می‌کند. در چنین شرایطی این سؤال مطرح است که چرا این تصمیمات که با عنوان جلوگیری از گرانی گرفته می‌شود در شرایطی اتخاذ می‌شود که گرانی‌ها در حال افزایش است. کارمندان و کارگران چگونه می‌توانند با ۱۰ درصد افزایش حقوق و ۵۰ درصد تورم زندگی کنند؟ این در حالی است که بیشتر حقوق کارگران و کارمندان بابت اجاره خانه مصرف می‌شود. از سوی دیگر باید توجه شود افزایش مشکلات اقتصادی باعث می‌شود که میزان آسیب‌های اجتماعی از جمله طلاق و اعتیاد افزایش پیدا کند.»

مردم مهم‌ترین سرمایه اصلاح‌طلبان

اصلاح‌طلبان همواره مردم را تکیه‌گاه خود می‌دانستند و هنوز هم بر این موضوع تأکید دارند. دبیرکل حزب کارگزاران گفت: قاطع می‌گویم هیچ امری برای اصلاح‌طلبان مهم‌تر از مردم وجود ندارد و دلایل آن هم روشن است. مردم هدف ما هستند که به آنها خدمت کنیم و آنها را رشد دهیم و بسترهای رشد و رفاه آنها را فراهم کنیم. حسین مرعشی ادامه داد: باید آسایش و آرامش آنها را فراهم بکنیم و تعالی آنها را رقم بزنیم. به یک مفهوم مردم هدف اصلی هستند و به مفهوم دیگر اصلاح‌طلبان سرمایه‌ای مهم‌تر از مردم ندارند. یعنی آن کسی که می‌گوید صندوق مهم است، اگر صندوقی برقرار باشد و مردم نباشند، کدام رأی پشتوانه اصلاح‌طلبان خواهد شد. یادمان باشد میدان سیاست میدان مبارزه است، فرض قرمز قرار نیست پهن کنند که مردم، سیاسیون و اصلاح‌طلبان تشریف بیاورید و با چشم هم رندی همه مسائل‌تان را حل می‌کنیم. دانه‌دانه مسائل کشور را درست کردن و اصلاح کردن و تدبیر کردن و منظم کردن و تغییر جهت دادن همگی نیاز به مبارزه دارد چراکه نیروهایی در مقابل اصلاحات مقاومت می‌کنند.

ارتباط گرانی با دولت روحانی!

تلاش دارند تا همه کمبودها را متوجه دولت قبل کنند اما اشاره دولت که چطور هزینه زیادی برای تخریب دولت روحانی صرف کردند و امروز تلاش دارند تا به دولت رجیسی هم ضربه بزنند. اسماعیل گرامی مقدم، قائم مقام حزب اعتماد ملی درخصوص این‌که چرا هنگامی که اعتراضات مردم نسبت به معضلات و مشکلات معیشتی آغاز گردیده، گرانی‌ها در حال افزایش است تأمین مالی پروژه‌های ایران با زیر مهوه و صیفی‌جات فقط تنها در حدود ۹ میلیارد دلار است. این در حالی است که ایران حتی سهمی در حدود ۵۰۰ میلیون دلار نیز از آن ندارد. کشورهای حاشیه خلیج‌فارس برای اینکه کانال سوئز را دور بزنند، به ایران پیشنهاد دادند که آزادراهی را با همکاری کشور ایتالیا بسازند که بندر امام را با عبور از استان‌های محرومی مانند خوزستان، لرستان، کرمانشاه و آذربایجان به شبکه آزادراهی بازرگان متصل می‌کند که این شبکه آزادراهی درنهایت به شبکه آزادراهی اروپا می‌رسد و درنتیجه صادرات و واردات این کشور شکل راحت‌تری به خود می‌گیرد. در چنین شرایطی ایران هنوز اقدام مناسبی در این زمینه نداشته است. نکته دیگر آنکه کشور هند که از حمله روسیه به اوکراین حمایت می‌کند تصمیم گرفته صادرات برنج و سایر محصولات خود را از طریق بندر چابهار به روسیه انجام بدهد. این کشور اعلام کرده که این رویکرد باعث کاهش ۵۰ درصدی هزینه حمل‌ونقل می‌شود. در زمان دولت ترامپ که ایران با تحریم‌های بین‌المللی از سوی آمریکا مواجه شد، اعلام شد که بندر چابهار جز موارد تحریمی نخواهد شد و هند می‌تواند سرمایه‌گذاری ۲۵۰ میلیون دلاری خود را در این بندر انجام بدهد. با این وجود هندی‌ها از ترس تحریم‌ها این کار را انجام ندادند و درعین‌حال راه‌آهنی که قرارگاه خاتم‌الانبیاء(ص) از چابهار به زاهدان کشیده یک خط است و پیش‌بینی دوخطه بودن این مسیر حتی در تونل‌ها نیز نشده است.

ایران در چه شرایطی می‌تواند به اهداف خود در مذاکرات وین دست پیدا کند؟

گفته می‌شود که ایران در مذاکرات به دنبال برداشته شدن تحریم‌هاست. با این وجود به این نکته اشاره نمی‌شود که ایران کشوری است که صادرکننده مواد خام به جهان است. ما برای حفظ تمدن ۱۰ هزار ساله ایران ناچار هستیم با توجه به تکنولوژی‌هایی که فعلا فقط در اختیار کشورهای غربی است، بین ۵ تا ۷ میلیارد مترمکعب آب از دریا شیرین سازی و به فلات مرکزی ایران منتقل کنیم. تاریخ خاورمیانه نیز نشان داده که بر اثر خشکسالی‌های مداوم برخی از تمدن‌ها از بین رفته‌اند. ایران کشوری است که دارای یک موقعیت استثنایی در زمینه ترانزیت است. برخی از کارشناسان برجسته بین‌المللی عنوان می‌کنند که چنانچه موقعیت ترانزیتی ایران در حال احیا شدن باشد و از بندر چابهار به آسیای میانه و از طریق بندر امام به مرز بازرگان متصل شود که دروازه ورود به اتحادیه اروپاست در عمل کانال سوئز از حیز انتفاع می‌افتد. از سوی دیگر کشورهای عربی نیز شاید از نظر اقتصادی از این تغییر استقبال کنند اما کشوری مانند مصر دوست ندارد موقعیت ترانزیتی که به‌واسطه کانال سوئز دارد را به ایران منتقل کند. چینی‌ها نیز به دنبال منابع غنی افغانستان هستند که در شرایط کنونی در اختیار طالبان قرار گرفته است. در این زمینه، چینی‌ها حتی حاضر هستند با گروه‌ها که هیچ‌کس آنها را به رسمیت نشناخته وارد مذاکره شوند تا جاده ابریشم را به‌جای اینکه از مسیر سنتی خود یعنی ایران عبور بدهند به سمت افغانستان و پاکستان بکشانند تا منافعشان تأمین شود.

> ما از نیمه دولت اصلاحات تا امروز دارای پایین‌ترین میزان سرمایه‌گذاری نسبت به تولید ناخالص کشور هستیم. این اتفاق درباره همسایه‌های ما وجود ندارد. به‌عنوان‌مثال به رغم اختلافات عمیقی که بین ترکیه، اسرائیل و عربستان وجود دارد آقای اردوغان به دلیل اینکه نیاز به سرمایه‌گذاری خارجی دارد به عربستان و امارات متحده عربی سفر می‌کند و تلاش می‌کند مسئولان این کشورها را برای سرمایه‌گذاری در ترکیه تشویق کند

استیضاح وزرای صمت و کار بیشترین امضا را دارد

ظاهرا این بار بحث استیضاح‌ها جدی است. عضو هیات رئیسه مجلس، گفت: در حال حاضر درخواست استیضاح دو وزیر صمت و تعاون، کار و رفاه اجتماعی بیش‌ترین امضا را دارد. علی کریمی قدوسی درخصوص آخرین وضعیت درخواست‌های استیضاح که به هیات رئیسه رسیده است، گفت: تا این لحظه هیچ استیضاحی اعلام وصول نشده است، تا ان‌شاءا... در جلسه آینده هیات رئیسه ببینیم چه تصمیمی هیچگاه مسیر تخریب را رها نکرد. اما رفته رفته که جلو رفتیم مشاهده کردیم متاسفانه برخی در همان مسیر غلط و اشتباه و غیر صادقانه افتادند. در حال حاضر درخواست استیضاح دو وزیر صمت و تعاون، کار و رفاه اجتماعی بیش‌ترین امضا را دارد. وی درخصوص زمان نزدیک‌ترین جلسه هیات رئیسه مجلس، ابراز داشت: هیات رئیسه در هفته آینده جلسه خواهد داشت اما مشخص نیست که حتما درخصوص استیضاح‌ها تصمیم‌گیری صورت بگیرد یا خیر، در واقع زمان دقیق اعلام وصول و طرح آن معلوم نیست. لطفا... سیاهکلی عضو کمیسیون صنایع مجلس هم گفت: پیش‌بینی من به شخصه این است که در هفته آینده مجلس استیضاح‌ها را اعلام وصول کرده و در دستور کار قرار دهد، اگر این کار را نکند به عملکرد هیات رئیسه ایراد وارد است و حتما ما تذکرات جدی را به هیات رئیسه خواهیم داشت.

جستار

جنگ زرگری یا عبور اصولگرایان از دولت سیزدهم؟

بروز اختلافات جدید در حامیان دولت

دولت سیزدهم با شعارهای اقتصادی روی کار آمد و وعده داد که ظرف مدت کوتاهی گرانی‌ها را مهار و ارزش پول ملی را تقویت کند، اما در عمل واقعیت‌ها تاکنون شکل دیگری رقم خورد. افزایش غیرعادی قیمت کالاها و خدمات گوش مردم را از شنیدن وعده‌های دولت چون «یارانه می‌دهیم»، «تقصیر دولت روحانی است»، و... پر شده است. این شرایط نه تنها با انتقادات منتقدان دولت و حتی بخشی از جامعه اصولگرایان به ویژه سنتی همراه شده بلکه برخی حامیان پروپاقرص دولت را هم ناراحت کرده است تا آنجا که لب به اعتراض گشوده و دولت نسبت به پیامدهای چنین گرانی‌هایی هشدار می‌دهند.

نمایندگانی که دیگر همسو نیستند

همزمان با روی کار آمدن دولت، برخی بر این باور بودند یکسو شدن مجلس و دولت می‌تواند مانع از بسیاری از ناکارآمدی‌ها در اداره کشور شود. شاید به همین دلیل بود که با ورود رئیسی به مجلس و ارائه لیست وزرای دولت، در حمایت از رئیس اصولگرا اسنگ تمام گذاشتند. نبود برنامه‌های اقتصادی منسجم و کارآمد صدای بهارستان نشینان را درآورده است. از جمله مهدی عسگری، نماینده مردم کرج، فردیس و اشتهارد و عضو کمیسیون صنایع و معادن در مجلس در توئیتی نوشت: فقدان اتاق فرماندهی در ساختار تصمیم‌سازی دولت‌ها در خلال جنگ اقتصادی، به همراه فقدان استراتژی‌های بلندمدت و تدابیر مقطعی از سوی ستاد تنظیم بازار و نداشتن برنامه سنجیده برای کنترل تبعات حذف ارز ترجیحی زندگی مردم را هر روز به شکلی دچار چالش کرده است. احسان ارکانی، نماینده نیشابور هم با اعتراض به رهاسازی اقتصاد و معیشت مردم از سوی دولت، نوشت: آزادسازی قیمت اقلام و مواد غذایی به ویژه آرد، مصرف نان را هم در اقشار متوسط و پایین جامعه به چالش خواهد کشید. جلیل رحیمی جهان‌آبادی نماینده مردم تربت‌جام، تایباد، باخرز و صالح‌آباد و عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس نذکر صریح‌تری را مطرح کرد و در توئیتی نوشت: اگر قرار است هزینه مردم به قیمت جهانی باشد، درآمدشان هم باید در سطح جهانی و با دلار باشد نه ریال بی‌ارزش. صبر مردم را آزمایش نکنیم. همچنین روح‌الا... ایزدخواه نماینده مجلس نوشت: «گوان کن و یارانه بده، نسخه وادادنی مدیریت اقتصادی.» ایزدخواه در استوری اینستاگرام افزود: معلوم شد که نسخه‌نویسان دولت چقدر پیش‌بینی‌هایشان از گرانی، واقعی بوده است.

اختلافات جدید

در این میان بخش دیگری از حامیان رئیسی، پاره‌ای از اختلافات را ریشه وضعیت کنونی می‌پندارند و معتقدند که تیم اقتصادی دولت موفق نبوده است. بنابراین شفاف‌تر از گذشته از دولت انتقاد می‌کنند. فعال سیاسی اصولگرا در این زمینه گفت: اگرچه تیم اقتصادی دولت سیزدهم پرستاره است اما به دلیل عدم هماهنگی مدام گل به خودی می‌زنند. حسین کمتر از یک سال در مرداد ماه گذشته اصولگرایان قبل از آمدن رئیس دولت سیزدهم حمایت زیادی از او انجام دادند، اما با گذشت کمتر از یک سال از روی کار آمدن سرعت انتقادات از بالا رفته و اینکه ریشه این کار به کجا برمی‌گردد، گفت: قطعا یک دولت انقلابی و مردمی باید مورد انتقاد قرار بگیرد. چون امر به معروف و نهی از منکر یکی از اصول اصولگرایان است که در قانون اساسی مورد توجه قرار گرفته است. سیدحسین نقوی حسینی، فعال سیاسی اصولگرا و نماینده ادوار مجلس نیز با اشاره به اینکه بین طرفداران دولت انقلابی هم اختلاف نظر هست و خیلی‌ها ناراحت‌اند در این باره گفت: «در حوزه اقتصادی همه می‌دانیم که با دستور و فرمان مشکل حل نمی‌شود، بلکه باید زمینه‌ها و بسترهای لازم برای تغییر و تحول در این موارد فراهم شود اما مشخص است که با فرمان کاری درست نمی‌شود.»

آدرس اشتباهی یا جنگ زرگری؟

اکنون در حالی که گرانی همچنان ادامه دارد، پاسخ دولت به این انتقادات طی چند هفته اخیر تنها انداختن تقصیر به گردن دیگران بوده است. با تقصیر دولت روحانی